



ÇİMENTO SEKTÖRÜNE GLOBAL BAKIŞ

*Çeviren ve Derleyen: Zehra N. ÖZBİLGİN
Ar-Ge Şube Müdürlüğü*

2011

OECD ve IMF'den gelen son tahminlere göre, her ne kadar 2010 yılındaki kadar güçlü olmasa da, 2011 yılında da global ekonomik iyileşmenin devam edeceği tahmin edilmektedir.

2011 yılında global çimento endüstrisinde de iyimser bir hava hakimdir. 2011'in kalan kısmında, geleneksel pazarlarda iyileşmenin başlamasıyla global çimento tüketiminin artacağı, öte yandan yükselen piyasaların ise mevcut güçlü durumlarını muhafaza edecekleri tahmin edilmektedir. 2010 yılında %2,4 olan büyüme oranı, 2011 yılında %4 olurken; global çimento talebinin de %7 artacağı tahmin edilmektedir.



Doğu ve Batı Avrupa

2011 yılının ilk çeyreğinde, bazı büyük çimento üreticilerinin ara dönem faaliyet raporları, sektörün bu yıl içindeki mevcut şekil ve görünümü için yararlı göstergeler sağlamaktadır. **Avrupa'da** Aralık ayındaki yoğun kar yağışı ve şiddetli hava koşulları sonrasında; daha yumuşak hava koşullarının yaşandığı Ocak-Mart dönemi inşaat faaliyetleri için elverişli bir zamandır. Kamu sektörü bütçe kısıtlamalarından sıkıntı çekmeye devam ederken, özel sektörde yaşanan iyileşmeyle birlikte, inşaat malzemelerine olan talep hemen hemen tüm pazarlarda artmıştır. Batı ve Kuzey Avrupa ile Doğu Avrupa ve Orta Asya'da bulunan Heidelberg'in pazarlarındaki ekonomik iyileşme, satış miktarlarında ciddi bir yükselişe sebep olmuştur. Aynı zamanda Holcim de Fransa Benelüks'ünde satış miktarlarının arttığını bildirmiştir. Almanya'da ise ekonomik iyileşme, hem özel sektör hem de kamu sektörü inşaat projelerini hızlandırmıştır. Doğu Avrupa'da bir miktar iyileşme yaşansa da, zorlu ekonomik ortam devam etmektedir, buna rağmen geçen birkaç yıla oranla önemli bir artış söz konusudur. En önemli çimento satış rakamları Bulgaristan, Romanya ve Çek Cumhuriyeti'nde yaşanmıştır. Rusya ve Polonya pazarlarının ise bu yıl daha güçlü olacağı tahmin edilmektedir.



Amerika

Kuzey Amerika'daki çimento endüstrisi geçmiş yıllar boyunca zorlu koşullarla mücadele etmiştir. Ancak buna rağmen, çimento miktarının 1980'lerde yaşanan en düşük seviyelerine gerilemesi zor görünmektedir. İnşaat faaliyetlerinde ve çimento tüketiminde bir artış olsa da, bireysel pazar bölgeleri arasında önemli dalgalanmalar yaşanmaktadır. Buna rağmen, birçok eyalette tüketim artmıştır. Özellikle otoyol inşaatları için destek paketleri oluşturulmuştur. Portland Çimento Birliği 2011-2012 yılları için ABD çimento endüstrisinde az bir büyüme öngörmekte olup, 2013 yılının satışlarda devamlı ve sabit bir iyileşme olması bakımından bir dönüm noktası olacağını tahmin etmektedir.

Genel olarak, Latin Amerika'daki inşaat pazarı pozitif olarak gelişme göstermektedir. Kolombiya'da ekonomik koşulların iyi seyretmesi, hem konut ve ticari inşaat faaliyetlerine; hem de yapı sektörüne olumlu yansımaktadır. Brezilya'da uzmanlar bu yıl pazarda %8'lik bir artış yaşanacağını tahmin etmektedirler. Brezilya'da inşaat sektörü ekonominin lokomotif sektörü niteliğindedir. Şili'de de çimento pazarı iyi durumdadır ve bu yıl üretimde büyük bir artış beklenmektedir. Meksika'da çimento miktarının bu yıl %25,2 oranında artacağı tahmin edilmektedir.



Afrika

Mısır, Tunus, Cezayir ve Libya'daki huzursuzluk, çatışma ve gösteriler, bölgede belirsizlik yaratmıştır. Mısır'da gösterilerden önce bu yıl %3 ile 5 arasında bir büyüme öngörülürken, çatışmalar sonrasında %7 ile 10 arasında düşüş tahmin edilmektedir. Fas'da, "Italcementi" tarafından; 2011 yılının ilk çeyreğinde, sosyal binalarda özel sektör yatırımları ile çimento tüketiminin büyük ölçüde ortaya çıkacağı ve 2010 yılının aynı dönemine göre %11,5 artış yaşanacağı bildirilmiştir. Mart ayının sonunda kapanan "Agadir" fabrikası yerine yeni "Ait Baha" fabrikası faaliyete geçmiştir. Holcim, pazara yeni aktörlerin girmesinin şiddetli bir rekabet yarattığını ifade etmiştir.

Güney Afrika'da, çimento miktarı, Ekim 2010'dan Mart 2011'e kadar %4 oranında azalarak düşüşüne devam etmiştir. Bu azalış Eylül 2008'den beri 6 aylık dönem için yaşanan en küçük düşüştür. Bu yıl da durumun 2010 yılındaki gibi olması beklenmektedir. Ancak yüksek enerji fiyatları ve ulaşım maliyetleri çimento endüstrisi için sıkıntı yaratmaktadır. Ülkenin en büyük çimento üreticisi olan Pretoria Portland Cement (PPC), fabrikalarının birinde yaşanan operasyonel sıkıntılara rağmen, Zimbabve'de satışlarda %20 artış kaydetmiştir. Kıtada yaşanan en önemli gelişme, mallara olan aşırı talep ve Çin yatırımı nedeniyle Alt Sahra Afrika'sında yaşanan hızlı gelişimdir. Dangote Group'un gelecek yıllarda Etiyopya, Tanzanya, Kongo Cumhuriyeti, Gabon ve Nijerya'da çimento üretim tesisleri için yapacağı yaklaşık 3,9 milyar \$'lık yatırımları da dikkat çekicidir.



Orta Doğu

Bu pazarda fazla kapasite bulunmaktadır. Örneğin BAE’de 17 milyon ton/yıl çimento üretimine karşılık, hali hazırda yaklaşık 31 milyon ton/yıl kapasite bulunmaktadır. Üretimin bu yıl 13,5 milyon ton/yıl’a düşeceği beklenmektedir. İhracatın önünde bir engel olan yüksek maliyetlere rağmen, BAE’li üreticiler 2 milyon tona kadar Körfez Bölgesi ve çeşitli Afrika ülkelerine ihracat yapmaktadırlar. Suudi Arabistan’da var olan yüksek klinker stoklarına rağmen, bu yıl yüksek talepler nedeniyle bu seviyelerin azalacağı tahmin edilmektedir. Hükümet politikası ihracatı sınırlamakla birlikte, firmalar öncelikle çok düşük fiyatlarla satış yaparak iç talebi karşılamak ve ihracat yapmak istemektedirler. Çok kesin olmayan bilgilere göre, hükümetin bu yıl ihracattaki kısıtlamayı kaldıracağı beklenmektedir. Katar basın raporlarına göre, Katar Ulusal Çimento Fabrikası 2022 FIFA Dünya Kupası hazırlıkları için artan çimento talebini karşılamaya hazırdır. Eğer gerekirse üretim kapasitesini artıracaktır. Pazar hacmi hali hazırda 7 milyon tondur. Siyasi istikrarın olmadığı Lübnan’da, çimento pazarı 6 milyon ton üretim ile doygun durumdadır. Lübnan’da 5 milyon ton çimento tüketimi söz konusu iken, 1 milyon ton çimento Suriye ve Irak’a ihraç edilmektedir. Lafarge, geçen yıl Kasım ayında, Irak’da yıllık kapasitesini 2013 yılına kadar 2 milyon tona çıkarmayı planladığını açıklamıştır. Birleşik Devletler Coğrafi Araştırmalar (USGS-United States Geological Surveys) verilerine göre, İran dünyanın en büyük yedinci ve Ortadoğu’nun ise Türkiye’den sonra en büyük ikinci çimento üreticisi ülkesidir. İran, 57 aktif fabrikasıyla, 2010 yılında 55 milyon ton çimento üretimine ulaşmıştır. İran hali hazırda Irak ve Orta Asya’ya ihracat yapmaktadır.



Asya

Tayland'da inşaat sektöründe 2010 yılında kaydedilen büyüme, özel sektördeki iyileşme ve hükümetin altyapı yatırımları ile 2011 yılının ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Araştırmalara göre, Endonezya'da çimento talebinin bu yıl %7 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Endonezya Çimento Birliği tarafından, ülkenin sekiz çimento üreticisinin üretimlerini iç talepteki aşırı artışı karşılamak için kullanacak olmaları nedeniyle, bu yıl çimento ihracatının yaklaşık 1 ila 2 milyon ton azalacağı bildirilmiştir. Geçen yıl Endonezya, iç talebi karşılayabilmek için Malezya'dan yaklaşık 1,5 milyon ton çimento ithal etmiştir. Vietnam'daki çimento kapasitesi bu yıl 58 milyon tona ulaşmıştır. Yedi çimento fabrikasının üretime başlamasıyla, 2010'da 2 milyon ton olan çimento üretim artışının 5 ila 10 milyon tona olacağı beklenmektedir. 2010 yılında Vietnam 50,85 milyon ton üretim gerçekleştirmiştir. Sri Lanka'da 25 yıl süren iç savaş ve sel baskınlarının bitmesinin ardından, yeniden yapılanma sürecinde çimento talebindeki büyüme çift haneli rakamlara ulaşacaktır. Enerji fiyatlarının artmasına rağmen, özel kredilerdeki artış çimento talebini artıracaktır.

Çin ve Hindistan

Italcementi'nin 2011 yılı ilk çeyreğindeki raporunda, Çin ekonomisinin daha da ilerleme kaydettiği, yaklaşık %10'luk büyüme ile iki haneli büyüme rakamlarına ulaşacağı tahmin edilmektedir. Çin hükümeti arz-talep dengesini sağlamayı amaçlanmaktadır. 2010 yılında fırınların kapanmasıyla birlikte, yeni üretim hatlarında ani bir düşüş yaşanmıştır. Şu anda ülkede toplam çimento pazarının %75'ini modern fırınlar oluşturmaktadır.

Çin Gümrük Raporlarına göre, 2011 yılı ilk çeyreğinde Çin'in çimento ve klinker ihracatı %31,9 düşüşle 2.914 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Ortalama ihrac fiyatı %33,5 artışla 55,5 \$/ton olmuştur. 12. Beş Yıllık Kalkınma Planına göre, Çin Hükümeti, gelecek on iki aylık dönemde düşük gelirli için 10 milyon adet yeni bina ya da yeniden yapılandırma, önümüzdeki beş yıllık dönemde ise 36 milyon yeni konut yapmayı planlamaktadır. 2015 yılına kadar Hükümet tarafından amaçlanan, kentsel nüfusun %20'sini sosyal konutlara yerleştirmektir.

RNCOS tarafından açıklanan, Hindistan Çimento Sanayi 2012 Tahminlerine göre, 2013 yılı Mart ayına kadar Hindistan'ın toplam kurulu çimento kapasitesinin 380 milyon tonu aşacağı tahmin edilmektedir. Toplam kapasitesinin yıl sonuna kadar ise %5 artacağı beklenmektedir. Altyapı projeleri ve konut piyasası Hindistan çimento sanayinin temel unsurlarını oluşturmaktadır.

*Kaynak: "Around The World In 15 Minutes" www.worldcement.com
Çeviri: Zehra N. ÖZBİLGİN- Ar-Ge Şubesi Uzmanı*